

**ŘÁD PRO PROVÁDĚNÍ
BALSAMACE A KONSERVACE**

KHJUEJ1135E47

Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem územní pracoviště Litoměřice		Č. dopor.
Došlo dne	31-08-2018	zpracovává
Č.j.	KHJUL 41222/2018	ukl. znak
Příloha		

POHŘEBNÍ ÚSTAV AURIGA® spol. s r. o., IČ 47309652

FUNERAL-ASSISTANCE.CZ s.r.o., IČ 25021028

SPOLEČNÝ ŘÁD PRO PROVÁDĚNÍ BALSAMACE A KONSERVACE

Pohřební ústav AURIGA® spol. s r. o., IČ 47309652, se sídlem Litoměřice, B. Němcové 1052/1, PSČ 412 01 Litoměřice, zaps. v obchodním rejstříku, vedeném Krajským soudem v Ústí nad Labem v oddílu C a vložce č. 3606, provozovatel pohřební služby podle zák. č. 256/2001 Sb., v platném znění, o pohřebnictví a o .... („ZoP“), a

FUNERAL-ASSISTANCE.CZ s.r.o., IČ 25021028, se sídlem Litoměřice, B. Němcové 1052/1, PSČ 412 01 Litoměřice, zaps. v obchodním rejstříku, vedeném Krajským soudem v Ústí nad Labem v oddílu C a vložce č. 12139, provozovatel pohřební služby podle zák. č. 256/2001 Sb., v platném znění, o pohřebnictví a o .... („ZoP“),

kteřé jsou personálně, místně, vybaveností i jinak spojeny vzájemně ve společné podnikatelské činnosti v oboru pohřebnictví, a

včetně společnosti **COMPUTER 4 YOU s.r.o., IČ 25018035**, se sídlem Litoměřice, B. Němcové 1052/1, PSČ 412 01 Litoměřice, zaps. v obchodním rejstříku, vedeném Krajským soudem v Ústí nad Labem v oddílu C a vložce č. 12155, jako vlastníka areálu smuteční obřadní síně v Michalovické ulici čp. 39/14 v Litoměřicích, kde mají své provozovny i oba PPS,

vydávající podle § 10a ZoP ve spojení s čl. II. bodu 7. zák. č. 193/2017 Sb., kterým se mění zák. č. 256/2001 Sb., § 101 odst. 5 a násl. zákoníku práce č. 262/2006 Sb., občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. („NOZ“), § 79 až § 92 zák. č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, zák. č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, **ČSN EN 15017 – Pohřební služby – požadavky**, podle standardů a method balsamace v USA, ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska, jakož i standardů Deutsches Institut für Thanatopraxie GmbH, **tento společný**

Řád pro provádění balsamace a konservace

Čl. I.

Povinnosti osob, které provádějí balsamací/konservaci, a dalších osob podílejících se na zajištění této činnosti s ohledem na zachování piety (10a odst. 2 písm. b/ ZoP)

Společnost a její balsamovači, jakož i další osoby z firmy (pohřebníci etc.) podílející se na balsamací (hygienickém zaopatření LP a JLP) se při provádění balsamace/konservace (§ 2 písm. h/ a i/ ZoP) řídí mimo jiné jednak ethickým kodexem Britského institutu balsamovačů (www.bioe.co.uk) – **A.** a jednak čestným kodexem balsamovačů ve Federálním spolku německých provozovatelů pohřebních služeb (www.bestatter.de) – **B.:**

A.

Code of ethics

1. I believe that the practice of Embalming is in the interest of Public Health and promise to promote embalming to the best of my ability.
2. I will treat with respect each dead human body.
3. I pledge a complete confidential relationship to those I am called upon to serve.
4. I will endeavour to promote scientific research in the problems affecting Embalming.
5. I undertake to abide by the regulations of the B.I.E. and to support, to the best of my ability, any meeting or gathering arranged by them.

B.

Ethische Grundsätze der "geprüften Thanatopraktiker"

Die thanatopraktische Behandlung Verstorbener erfordert die gewissenhafte Einhaltung ethischer Standesregeln. Die Thanatopraktiker im Bundesverband Deutscher Bestatter e.V. bekennen sich daher zu nachfolgenden Grundprinzipien ihrer Tätigkeit:

- zum pietät- und würdevollen Umgang mit dem Verstorbenen,
- zur ehrlichen Achtung aller Rassen, Religionen und Glaubensrichtungen und den daraus resultierenden Sitten und Gebräuchen,
- zu Rücksicht und taktvollem Verhalten gegenüber den Hinterbliebenen,
- zum Stillschweigen über alle vertraulichen Informationen,
- zum Recht der Hinterbliebenen zur unbeeinflussten, freien Wahl des Bestatters Ihres Vertrauens,
- zur seriösen und kaufmännisch einwandfreien Arbeit,

- zur ständigen Weiterbildung und Verbesserung ihrer thanatopraktischen Kenntnisse und Fähigkeiten.

Durch die Einhaltung der hier beschriebenen Standesregeln wird gewährleistet, dass die durch das Deutsche Institut für Thanatopraxie GmbH ausgebildeten und von der Handwerkskammer Düsseldorf geprüften Thanatopraktiker nur im Sinne der Hinterbliebenen und unter Achtung der Würde des Verstorbenen handeln.

C.

Pro účely toho řádu se pojmy balsamace a konservace považují za stejné procedury; rozdíl spočívá pouze v koncentraci použitých roztoků. Balsamace a koncentrace roztoků vede k zastavení rozkladných procesů, konservace a koncentrace roztoků v tomto případě vede ke zpomalení rozkladných procesů. Proto se v textu používá nadále pouze pojem balsamace.

Čl. II.

Rozsah poskytovaných služeb (§ 10a odst. 2 písm. a/ ZoP)

Při provádění balsamace se provádějí zejména tyto činnosti (i s přihlédnutím k ČSN EN 15017); rozsah práce je určen metodikami balsamování, které jsou standardní v USA, Velké Británii („GB“), Německu etc.:

- identifikace LP, JLP nebo LO podle dokladů, fotografií etc.,
- desinfekce LP, JLP nebo LO,
- hygienická očista – mytí LP, JLP či LO,
- balsamace LP, JLP nebo LO, jak arteriální, tak dutinová,
- odstranění všech předmětů z LP, JLP a LO, zejména kanyl, drénů etc. a uzavření otvorů po nich,
- nezbytné rekonstrukční práce na hlavě, obličeji, krku, trupu, v oblasti abdomen, horních končetin či dolních končetin, a to za účelem výstavu LP a JLP při smutečních obřadech,
- další rekonstrukční práce podle stavu LP nebo JLP a dále podle prokazatelného přání zůstavitele či vypravitele,
- konečné úpravy LP nebo JLP, zejména úprava vlasů, vousů, manikúra či pedikúra, ošetření kůže obličeje, krku, rukou, uzavření všech těl otvorů podle potřebné metodiky, dále pak po oblečení LP nebo JLP další kosmetické úpravy, jakož i úprava vlasů do konečné podoby.

Čl. III.

Postup při přepravě a balsamaci LP nebo JLP, ev. LO (§ 10a odst. 2 písm. c/ ZoP)

A/

Přeprava LP, JLP nebo LO se řídí řádem pro provozování pohřební služby firmy, protože firma je držitelem koncesí jak pro provozování pohřební služby, tak i pro provádění balsamace a konservace a jedná se o činnost jednoho podniku.

B/

A.

Průběh balsamace bez předchozí pitvy

I. Příprava pro ošetřování

1. Ochranný oděv – použití:
  - a) pracovní plášť, omyvatelná/jednorázová zástěra
  - b) ochranné brýle/štít
  - c) pracovní boty/přezůvky
  - d) ochranná kukla
  - e) vhodné rukavice (nitril, gumové etc.)
2. Identifikace zemřelého
  - a) potvrzení o úmrtí – list o prohlídce zemřelého (za zahraničí obdobné doklady)
  - b) štítek na noze – nálepka/nápis na těle LP/JLP
  - c) osobní průkaz (OP, pas etc.)
  - d) vlastní osobní znalost
  - e) fotografie zesnulé/ho
  - f) zjištění příčiny smrti (riziko infekce / průběh procedury - zacházení)

3. Příprava nástrojů a materiálu
  - a) příprava nástrojů (ex.c. ledvinové pánve, ostré a tupé nástroje)
  - b) příprava spotřebního materiálu (vata, pudr, šití, roztoky atd.)
  - c) příprava injekčního roztoku v balsamovací pumpě (stroji)
4. Uložení těla
  - a) nosníky těla/podpěry na pitevním stole k dosažení volného prostoru pod tělem zesnulého (pro průtok vody etc.)
  - b) desinfekce těla zesnulého roztokem Dis-Spray (Dodge UK) a další desinfienciens
  - c) zakrytí genitálií
  - d) dbát na správnou pracovní výšku stolu a těla
5. Uvolnění/rozvolnění rigor mortis
  - a) masáž dlaní, rukou, nohou, chodidel, čelistí etc.
  - b) dbát při tom na odlupující se kůži (skin slip) a její ošetření
6. Čištění a desinfekce
  - a) velké čištění těla od špíny, krve, bláta, stolice a moči
  - b) dezinfekce těla, zvláště tělních otvorů (oči, nos, ústa, analis canalis, vchodu poševního u žen, ligatura penisu)

II. Nakládání

1. Provizorní závěr úst ligaturou (evropský způsob, anglický způsob) podle vzhledu obličeje a stavu zejména dásní zesnulého
2. Nasazení očnic na oči zesnulého
  - a) použití krému Kalip na/pod očnice před jejich nasazením
3. Stanovení vedení řezů (dbát na kritéria pro volbu přístupových míst vpravo či vlevo na krku etc., na rukou, nohou apod.)
  - a) podle pohlaví (pozor u žen na dekoltáž etc.)
  - b) podle oděvu pro smuteční obřad a pohřbení
  - c) stav zemřelého (tělnatost, operace, jizvy, zvláštnosti genetické)
  - d) poškození po úrazech či vzniklá během života (genetické poruchy ...)

4. Instrumentální obnažení/preparace arterie a vény pro injekci a drenáž

- a) obnažení tepen k injekci/injektáži
- b) obnažení žil k drenáži
- c) zajištění arterií/cév podvázáním vláknem/nití
- d) otevření vény k drenáži a zavedení žilní pinzety
- e) otevření užití arterie k injekci a zavedení injekční jehly/kanyly
- f) zajištění injekce (od cranial do caudal), incize, svěrka, nit (pořadí: Faden, Kanüle, Klemme)

5. Injekce

a) injekce/injektáž do těla LP/JLP

- 1. tlak - tenká jehla asi 7 PSI
- 2. tlustá (silná) jehla asi 3 5 PSI
- 3. Injekce podporovat
  - tlakem a masáží nehtů
  - masáž žil ve směru k srdci/pruh cév – vhodný masažní krém
  - pohybování klouby
  - žilním rozvěračem pohybovat ve véně a tím uvolňovat tromby ve véně a jejich vyplavení z těla
- 4. při ošetření těla pozorovat na krku, očích, končetinách změnu zabarvení kůže, zpevnění a objemové narůstání tkání a popř. měnit operativně tlak a množství přítoku roztoku.

b) injekce/injektáž do hlavy

- 1. tlak asi 1,5 až 2 PSI
- 2. odstranit žilní rozvěrač
- 3. odstranit injekční jehlu
- 4. zavázat na uzel nitě

5. jehlu k hlavě (cranialně) zavést do arterie, zpravidla arteria carotis communis dextra; využití jiných arterií je vhodné, ex. c. arteria femoralis etc.
6. zajistit svorkou
7. utěsnit nití
8. stanovit tlak ad concretum
9. v injekci pokračovat do doby, dokud není dosud nekonzervovaná část těla/hlavy upravena a konzervována

6. Aspirace tekutin z těla

- a) bodná rána do srdce (Herzstich) hydroskopickým trokarem za účelem odsátí tekutin krevního oběhu

1. trokar připravit napojením na odsávací ventil
2. vakuové čerpadlo nastavit (hydro ventil nebo pumpa v opačném chodu)
3. trokar přiložit k trupu do otvoru a zasunout do trupu
4. trokar vést otvorem asi 3“ caudálně od sternu ve směru k pravému ušnímu lalůčku s asi 30 stupňovým úhlem horizontálního překlopení zavést, a
5. aspirace srdce (odsávání přes srdce)

b) Hrudník (thorax)

1. vějířovitá aspirace celého hrudníku

c) Břicho (abdomen)

1. Vějířovitá aspirace celého břicha s maximální perforací všech orgánů

d) Průdušnice

1. trokar z místa vpichu s napnutou hlavou průdušnicí zavést do prostoru hrtanu (alternativně také incizi u arteriální injekce přes arteria. carotis communis dextra nebo i sinistra)
2. aspirace se současným výplachem nosu, úst a hrtanu

7. Závěr otvorů těla a incize

- a) Ústa – uzavření/závěr
    - 1. trokar v hrudníku přetrvává
    - 2. naplnit dutiny práškem pohlcujícím kapaliny v hrtanu
    - 3. uzavřít/naplnit hrtan vatou či jiným savým a vhodným materiálem ex. c. Webril
    - 4. provést závěrečné zavření úst dříve připravenou/umístěnou ligaturou ústní dutiny
  - b) Uzavření nosu
    - 1. vatou, Webrilem či tampóny uzavřít nosní dírky (nesmí být vidět!!!)
  - c) Závěr incize
    - 1. práškem absorbujícím kapaliny naplnit otvory po vpichu (incisi) či zajistit jiným způsobem, ex. c. lepidly na LP etc.
    - 2. Zašít incize s hustým švem (stehová technika volná)
  - d) Řitní otvor (analis canalis) a pochva
    - 1. oba otvory uzavřít pomocí vaty či jiného vhodného materiálu; je-li třeba použít fólie či PVC kalhoty pro zesnulé etc. s cílem zabránit únikům kapalin do konečné rakve
  - e) Penis
    - 1. na penisu provést ligaturu a je-li to nutné použít ex. c. regulátor či kondom a připevnit je
8. Injekce do dutiny
- a) připravit trokar a aplikátor pro injekci (v každém případě zabezpečit ochranu očí personálu – nebezpečí!!!! – brýle či štít použití vždy!)
  - b) naplnit asi 1/3 tělní dutinovou-kapalinou do/v thoraxu vějířovitým rozdělením (cavity fluid)
  - c) naplnit zbylé tělní dutiny kapalinou (2/3) v/do abdomen rovněž vějířovitým rozdělením
  - d) uzavřít otvor po trokaru s ucpávkou nebo Dodge UK nebo tabákovým stehem, lepidlem na tkáň etc.

III. Závěrečná práce

1. Čištění LP či JLP zemřelého
  - a) podrobné čištění celého těla (desinfekčním prostředkem)
  - b) umytí vlasů (mokrou cestou nebo suchou / Dry-Wash II)
  - c) holení
  - d) sušení těla (zvláště dbát stavu kůže a kožní řasy/vrásky)
  - e) čištění a popř. stříhání nehtů (manikúra – pedikúry)
  - f) sušení a úprava vlasů
2. Nanášení kosmetiky
  - a) dbát na suchý povrch kůže
  - b) nejdříve nanést základní tón
  - c) světlá místa a jizvy etc. zakrýt barevným pudrem/make up
  - d) napudrovat/event. airbrush
  - e) nanést rtěnku na rty, lak na nehty etc.
3. Oblečení zesnulého/ho
4. Zarakvení (uložení těla do rakve, konečná úprava a detaily pro obřad)

B.

Průběh balsamace po předcházející pitvě

I. Příprava pro provedení

1. Ochranný oděv
  - a) pracovní plášť, omyvatelná/jednorázová zástěra
  - b) ochranné brýle nebo štít
  - c) pracovní boty nebo přezůvky
  - d) ochranná kukla
  - e) vhodné rukavice (nitril, gumové etc.)
2. Identifikace zemřelého

- a) Potvrzení o úmrtí - list o prohlídce zemřelého (ze zahraničí doklady obdobné) a povolení státního zástupce, je-li nutné
- b) štítek na noze zemřelého – nálepka/nápis na těle zemřelého/ho
- c) osobní průkaz
- d) vlastní znalost (zkušenost)
- e) fotografie zesnulého
- f) určení příčiny smrti (riziko infekce / průběhu procedury)

3. Příprava nástrojů a materiálu

- a) příprava nástrojů (2 misek ledvinek na ostré a tupé nástroje)
- b) příprava spotřebního materiálu (vata, pudru na řezy atd.)
- c) příprava injekčního roztoku v balsamační pumpě
- d) příprava vaků na orgány ke smáčení v cavity fluid (po dobu trvání práce a před jejich uložením zpět do torax a abdomen,
- e) odstředění orgánů po konzervaci od přebytku cavity fluid a dalších kapalin odstředivkou - možnost

4. Uložení těla

- a) připravit nosníky/podpěry na pitevním stole, aby pod tělem byl prostor pro stále mytí, desinfekci a přítok vody a odtok odpadních tekutin do výlevky a do kanalisace
- b) desinfekce těla roztokem Dis-Spray (Dodge UK) či dalšími
- c) zakrýt genitálie
- d) dbát na správnou pracovní výšku těla a stolu

5. Uvolnění/rozvolnění rigor mortis (posmrtné stuhlosti/Totenstarre)

- a) masáž dlaní, rukou, chodidel, nohou a čelistí
- b) dávat pozor na odlupování vrstev kůže (skin slip) a její ošetření

6. Čištění a desinfekce

- a) velké čištění těla od špíny, krve, bláta a moči
- b) desinfekce těla zvláště tělních otvorů (oči, nos, ústa, anální kanális, pochva, ligatura penisu)

II. Nakládání

1. Provizorní zavření úst ligaturou (šití - zde jen volně – nedotahovat, způsob evropský či USA/anglický) podle vzhledu obličeje a stavu zejména dásní zesnulého
2. Nasazení očnic na oční bulvy
  - a) použít krému Kalip na/pod očnice před jejich nasazením
3. Otevření šití na břicho/abdomen a hrudníku/thorax
4. Vyjmutí orgánů z hrudníku a z abdomen
  - a) nejprve vyjmout sternum/hrudní kost
  - b) vyjmutí orgánů dislokovaných v trupu po pitvě a jejich uložení do vaků mimo trup – nádoba na oddělenou konservaci orgánů před jejich navrácením do oblasti thoraxu a abdomen
- c) proděravění orgánů a nastříhání tání orgánů sub b/ během odběru/vyndání pro kvalitnější průnik/průsak tekutiny určené do tělních dutin a pro konservaci orgánů mimo trupu (cavity fluid, formaldehyde, speciální kapaliny zejména The Dodge Company Ltd. - UK)
  - d) uložení orgánů do vaků s dutinovým balsamačním roztokem
5. Aspirace (Hydroaspirátor firmy Dodge Company UK)
  - a) vložit aspirátor do tělní dutiny v trupu /thorax - abdomen
  - b) aspirace vakuovou pumpou uskutečňovat po dobu trvání injekce (naplňování jednotlivých částí těla)
6. Instrumentální uvolnění cév pro injekci
  - a) uvolnění artérie k injekci příslušné končetiny
  - b) zajištění cévy nití (vláknem)
  - c) zavedení předtím odvzdušněné injekční jehly
  - d) zajištění injekce (craniálně i caudálně), incizí, svorkou, nití
7. Injektáž
  - a) tlak tenké jehly asi 7 PSI
  - b) tlak tlusté jehly asi 3 - 5 PSI
  - c) injekce podporovat tlakem a masáží nehtů, masáží s krémem ve směru k srdci (pruh cév)

- d) tlak na nehty
- e) masáže masážním krémem ve směru srdci (po žilách)
- f) pohybování klouby
- g) při zaopatření těla pozorovat pečlivě, zda při tom na krku, očích, končetinách nedochází ke změně zbarvení, zbytnění (nabytí pevnosti) a objemovému narůstání a popř. měnit tlak nebo množství přítoku látky.

8. Ošetřování hlavy

(u chybějícího hrtanu a chybějících karotid - *artria carotis communis dextra i sinistra* provést podkožní injekce).

1. Příprava k vstříkování

- a) otevření a oddělení švů na měkkých pokrývkách hlavy
- b) otevření lebky
- c) odstranění plnicího materiálu
- d) utěsnění *circulus arteriosus Willisii* (krevních arterií a vén pro zásobení mozku)
- e) uvolnění obou arterií *carotis communis* (*Aa. Carotis communis*)
- f) zajištění cévy nití (vláknem nitě)

2. Injekce/injektáž hlavy

- a) odvdušnit injekční jehlu
- b) zajistit injekci (craniálně i caudálně) incize, svorka, nit
- c) Tlak asi 1,5 do 2 PSI
- d) bedlivě pozorovat průběh plnění a ošetřování
- e) injekční jehlu odstranit
- f) zavázat uzly distální (zatáhnout)
- g) jehlu zavést do druhé arterie
- h) svorkou zajistit
- i) nití utěsnit

j) pokračovat v injekci/injektáži a rovněž dokončit

3. Konečná práce u hlavy

- a) odstraní svorek na circulus arteriosus Willisi
- b) vyplnit dutiny v lebce plnicím materiálem a kapalinu pohlcujícím práškem
- c) nasazení horní části lebky (calotty)
- d) upevnění calotty šitím (ligaturou) apod.
- e) uzavření švu na hlavě (žádné vlasy zašívát do švu se nesmějí) a úst
- f) naplnit hrtan kapalinou pohlcujícím práškem
- g) utěsnit - nanést vatou etc. do hrtanu
- h) závěrečné zavření úst dříve přípravnou ligaturou
- i) zavření nosu vatou, webrilem etc. v obou nosních dírkách (vata nesmí být vidět)

9. Aspiraci končí – uzavření cév (arterií a vén).

10. Zavření tělních otvorů a incizí

- a) zavření hrudníku a břicha po předchozím uložení orgánů po smáčení a úpravě proti průsaku tekutin
- b) Cavity fluid naplnit do sáčku s orgány a bez zbytků vzduchu pevně uzavřít. Při tom v každém případě používat ochranu očí - nebezpečí! Nemusí být vždy!!!!
- c) v trupu (thorax i abdomen udělat výplň práškem pohlcujícím kapalinou)
- d) sáček (vak PVC apod.) s orgány v tělní dutině uložit a přizpůsobit existujícímu místu
- e) sternum se vrátí zpět na své místo
- f) znovu použít kapalinu pohlcující prášek a prostřednictvím svorek či šití hrudní a břišní stěnu fixovat; pomocí zvláštní úpravy fixovat původní spojení obou clavicul a tak, aby bylo nahrazeno původní spojení sterno-claviculární
- g) sešít incize s hustým švem (šicí technika je volná)

11. Řitní otvor (analís canalis) a pochva

- a) oba otvory pomocí vaty, webrilu či tampónů uzavřít

12. Penis

- a) penis - připevnit regulátor nebo zaškrtnit nití (ligatura penisu; eventuálně použít i kondom jako opatření proti výtokům balsamační tekutiny, než se vsřebá do tkání.

III. Dokončovací práce

1. Čištění zemřelého

- a) důsledné čištění celého těla (popř. dezinfekčním mýdlem)
- b) umytí vlasů (použít i ex. c. Dry-Wash II)
- c) holení
- d) osušit tělo (zvláště na vráskách na těle dbát na suchý stav)
- e) čištění a popř. stříhání nehtů (manikúra – pedikúra)
- f) sušení a úprava vlasů

2. Použití (nanesení) kosmetiky

- a) na suchý základ nanášet kosmetiku
- b) nejdříve nanést základní tón
- c) světlé a tmavá místa upravit barevným pudrem
- d) napudrování
- e) použít rtěnku na rty, lak na nehty atd.

3. Oblečení těla.

4. Uložení těla do rakve/zarakvení.

Všechny tkáně etc. se po balsamačních výkonech vždy vracejí před konečným zašitím bez výjimky do trupu (thoraxu a abdomen) LP.

Desinfekce instrumentaria a ploch po výkonech.

Všechny nástroje a pomůcky, vyjma jednorázových, se po skončení výkonů ukládají do desinfekčních roztoků; teprve po desinfekci – nejméně po osmi hodinách – se vše myje a ukládá.

V rámci desinfekce se užívají prostředky (podrobně pravidla pro zacházení s chemikáliemi):

- a) firmy Dodge – UK Ltd.,
- b) ECOLAB (Henkel) a další firem podle hygienického/desinfekčního plánu,
- c) další prostředky běžně užívané ve zdravotnictví v ČR,
- d) germicidní lampy pro desinfekci prostoru i instrumentaria po výkonech; kapacita přístroje přesahuje plochy sálu, má tedy dostatečnou schopnost čištění prostoru.

Čl. IV.

Způsob uložení a evidence balsamovaných LP, JLP nebo LO od jejich převzetí až po uložení do hrobu nebo hrobky, případně předání provozovateli krematoria (§ 10a odst. 2 písm. d/ ZoP)

Na balsamovaných LP a JLP se pracuje delší dobu. Minimální doba je 2 až 3 dny. Teplota běžná pokojová (18 až 25 °C). Do ukončení celého procesu balsamace LP/JLP jsou uloženy na mobilním balsamovacím stole v chlazeném chladícím zařízení v objektu smuteční obřadní síně (teplota 0 °C až +5 °C); není-li z časových důvodů možné uložení, jsou LP/JLP po oblečení a úpravách uloženy do zinkové vložky/fólie a v konečné rakvi připraveny k prevozu, ex. c. jiným PPS, k pohřbení či k repatriaci z ČR.

Konají-li se po balsamaci další pohřební úkony a služby ve vlastní firmě, postupuje se dále podle vlastního řádu pro PPS.

Všechny potřebné údaje jsou evidovány v evidenčních knihách firmy pro činnost PPS a postupy se řídí řádem pro PPS.

Čl. V.

Příprava roztoků pro balsamování

VZORCE / FORMEL

1.

požadovaný roztok (v %) x celkové množství (ml)

ml koncentrátu = ...

Index

2.

Index x ml koncentrátu

$$\% \text{ roztoku} = \frac{\text{Index x ml koncentrátu}}{\text{celkové množství roztoku}}$$

3.

Index x ml koncentrátu

$$\text{litrů celkového množství} = \frac{\text{Index x ml koncentrátu}}{\% \text{ koncentrace roztoku}}$$

4.

% roztoku x celkové množství roztoku

$$\text{Index} = \frac{\% \text{ roztoku x celkové množství roztoku}}{\text{ml koncentrátu}}$$

Čl. VI.

Rozměry a specifikace balsamačního řádu

Sál je vybaven vodovodními bateriemi v počtu 7 kusů; všechny baterie mají k dispozici teplou i studenou vodu, připravovanou jednak elektrickým boilerem a jednak elektrickým průtokovým ohřivačem se zásobníkem teplé vody o objemu 10 lt v tzv. anglické části sálu. Kanalisace je od počátku napojena do kanalisace objektu, která je napojena od vzniku stavby na veřejnou kanalisační síť, která je vedena do čističky odpadních vod v Litoměřicích.

V uzamčeném prostoru sálu je malý pomocný sklad rozměrů 200cm x 145 cm, dveře: 80 cm, a umývárna/koupelna rozměrů 190 cm x 190 cm, dveře 60 cm.

Sál má celkovou plochu 41,18 m²; vstupní dveře č. 1 o šíři 115 cm a vstupní dveře č. 2 o šíři 80 cm.

Balsamační (pitevní) stoly jsou dva s výlevkami a bateriemi na teplou i studenou vodu. Stůl č. 1 je pevně zabudovaný, stůl č. 2 je mobilní (firma Dodge UK) a při činnosti využívá výlevku /Dodge UK) napojenou na zeď.

Přístroje s desinfekčními prostředky jsou rozmístěny na třech místech – pevně na zdi a pracovně na řadě dalších míst v sálu.

Sklad chemikálií, které podléhají přísné evidenci a mohou s nimi pracovat pouze balsamovači, je mimo prostor balsamačního sálu, tvoří samostatný celek pod vlastním uzamčením.

Způsobilost balsamačního sálu byla naposledy kontrolována a schválena šetřením/zjištěním KHS – ÚP Litoměřice dne 24.02.2018 podle § 88 zák. č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví ... pod č. č. j. KHSUL-6514/2014.

Čl. VII.

- (1) Tento společný řád pro provádění balsamace a konservace obsahuje to, co ZoP nařizuje a bude zveřejněn po jeho schválení KHS na internetových stránkách Pohřebního ústavu AURIGA® spol. s r. o. www.pohrebni-auriga.cz.
- (2) Jiné činnosti firmy v oboru mohou upravit vnitropodnikové směrnice, pokyny zaměstnavatele ad hoc etc., které nebudou a nejsou součástí tohoto provozního řádu.
- (3) Tento řád nabývá platnosti a účinnosti dnem jeho vydání; vyžaduje ex post schválení rozhodnutím Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje.

Poznámka:

V praktické činnosti firmy se při balsamací LP, JLP či LO methodicky aplikuje i obsah britské publikace (Aj): **Managing infection risks when handling the deceased. Guidance for the mortuary, post-mortem room and funeral premises, and during exhumation**, © Crown copyright 2018, 1. Vydání, ISBN 978 0 7176 66768; online: <https://books.hse.gov.uk>.

V Litoměřicích, dne 31. srpna 2018

Zpracovali a aprobovali:

JUDr. Mgr. Petr Rambousek, MBIE, ředitel společnosti, právník a vedoucí balsamovač (člen: The British Institute of Embalmers/www.bioe.co.uk – č. licence: 4708, a Deutsches Institut für Thanatopraxie GmbH/www.bestatter.de – č. licence: 1058)

Milena Rambousková, jednatel

Helena Vyskočilová, MBIE, jednatel firem, balsamovač (člen: The British Institute of Embalmers/www.bioe.co.uk – č. licence: 4709 a Deutsches Institut für Thanatopraxie GmbH/www.bestatter.de č. licence: 1059)

FUNERAL-ASSISTANCE.CZ s.r.o.

IČ: 25021028
Boženy Němcové 1052/1, 412 01 Litoměřice
Czech Republic

COMPUTER 4 YOU, s.r.o.

IČ: 25018035
Boženy Němcové 1052/1, 412 01 Litoměřice
Czech Republic

Helena Vyskočilová
Mrs. Helena VYSKOČILOVÁ, MBIE

The British Institute of Embalmers – www.bioe.co.uk
Member-no: 4709
German Institute of Thanatopraxis Ltd. – www.bestatter.de
Member-no: 1059

Embalmer & Funeral Director
AURIGA® Funeral Home Ltd.
www.pohrebni-auriga.cz
Czech Republic [1]

Přemysl Šulík, MBIE, balsamovač (člen: The British Institute of Embalmers/www.bioe.co.uk – č. licence: 4728).

Přemysl ŠULÍK, MBIE

The British Institute of Embalmers – www.bioe.co.uk
Member-no: 4728

Přemysl Šulík
Embalmer & Funeral Director
AURIGA® Funeral Home Ltd.
www.pohrebni-auriga.cz
Czech Republic [1]

Výkaz doručení KHS – pracoviště Litoměřice:

Krajské hygienické stanici v Ústeckého kraje – Územnímu pracovišti Litoměřice doručeno dne 31.08.2018 podle čl. II. bodu 7. zák. č. 193/2017 Sb., kterým se mění zák. č. 256/2001 Sb. o pohřebnictví a o ...

*Pracovní řád byl schválen
KHS Ústeckého kraje - ÚP Litoměřice
řad č. j. KHSUC 47487/2018*

**Krajská hygienická stanice
Ústeckého kraje
se sídlem v Ústí nad Labem
Protiepidemické
územní pracoviště Litoměřice
Mírové nám. 35, 412 01 Litoměřice**

Přemysl Šulík

DEZINFEKČNÍ ŘÁD

Pohřební ústav AURIGA

Oblast použití	Četnost	Poznámka – způsob aplikace	Název přípravku	Účinnost	Konc. roztoku (v %)	Expozice	
	Nástroje chirurgické oceli Pomůcky z kovu, plastů, skla	po použití	Ponořit do pracovního roztoku, po expozici opláchnout vodou a osušit.	KVARSEPT 3 GEN	AB	1	30 minut
		vyšší stupeň dezinfekce		KVARSEPT 3 GEN	AB	1	30 minut
	Mytí rukou	před zahájením činnosti v rámci osobní hygieny	Ruce omýt vlažnou vodou a přípravkem, opláchnout, osušit.	BannDERM		koncentrát	60 sekund
	Hygienická dezinfekce rukou	při kontaminaci; před a po vyšetření pacienta, před výdejem stravy	Umýt ruce mýdlem a nanést na suchou pokožku CHIRODERM gel	Chiroderm GEL	ABCMV	koncentrát	60 sekund
	Ošetření rukou	jako ochrana během práce	dle potřeby vtírejte krém na pokožku rukou	BANEA	-	-	-
	Podlahy a plochy, povrch - provozní prostory, místnosti pro úpravu těla, chladicí a mrazicí zařízení, vozidla	1x denně a při každé náhodné kontaminaci	Vytrít na mokro a nechat uschnout.	FORTEN RAPID (lichý týden)	AB	0,75	60 minut
				OXYKVART (sudý týden)	AB	1	60 minut
		1x denně		FORTEN RAPID (lichý týden)	AB	0,75	60 minut
				OXYKVART (sudý týden)	AB	1	60 minut
	Rychlá dezinfekce - malé plochy a předměty (interiér vozidel, pomůcky...)	v případě potřeby 1x denně	Rychlá dezinfekce postříkem – postříkat a nechat zaschnout.	EcaCin	ABCV	koncentrát	do zaschnutí
	Rychlá dezinfekce - dezinfekční ubrousky	Po použití	Otřít	DESMED	ABV	ubrousek	do zaschnutí

Spektrum účinnosti	
V	Fungicidní
A	baktericidní
B	virucidní
C	Sporicidní
M	Mykobaktericidní
T	TBC

FORTEN RAPID 0,75% = 75ml /10 l vody (velký kýbl 10l = 3 x pumpička) PUMPIČKA = 25ml

OXYKVART 1% = 1ml /10 l vody (velký kýbl 10l = 4 x pumpička)

Pro úklid a dezinfekci používat vodu o teplotě 20 - 25 °C, není-li uvedeno jinak. Při manipulaci, při přípravě a následné práci s aplikačními roztoky čistících a dezinfekčních prostředků je nutné se řídit pokyny a návodem, který udává výrobce zpravidla na obalu výrobků, popřípadě v příbalovém letáku.

Používejte biocidní přípravky bezpečně. Před použitím si vždy přečtěte údaje uvedené na obalu a připojené informace o přípravku. Každou nesrovnalost je nutné konzultovat se zástupcem firmy BANCHEM v České Republice: Jiří Veselý, tel./fax: 495 541 227, mobil: 777 116 479

Datum zpracování 21.9.2018

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE Ústeckého kraje

se sídlem v Ústí nad Labem

400 01 ÚSTÍ NAD LABEM, MOSKEVSKÁ 15, P. O. Box 78

khsues1137a01

VÁŠ DOPIS ZE DNE: 31.8.2018

ČÍSLO JEDNACÍ: KHSUL 47488/2018

VYŘIZUJE: MUDr. Ladislava Matějčíková

TEL.: +420477755560

FAX: +420477755112

E-MAIL: ladislava.matejickova@khsusti.cz

DATUM: 5.10.2018

Pohřební ústav AURIGA spol. s r.o.

Boženy Němcové 1052/1

412 01 Litoměřice

Rozhodnutí

V řízení podle ustanovení § 44 odst. 1 a § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a dle ust. § 10 odst. 4) zákona č. 256/2001 Sb. o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění změny č. 193/2017 Sb. (dále jen „zákon o pohřebnictví“), rozhodla Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem, jako orgán oprávněný podle ustanovení § 82 odst. 2 písm. a) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších změn a doplňků, takto:

Provozní řád pro **provádění balsamace a konzervace** společností **Pohřební ústav AURIGA spol. s r.o., IČ 473 09 652, se sídlem Boženy Němcové 1052/1, Litoměřice**

se schvaluje.

Odůvodnění:

Dne 31.8.2018 byla Vámi předložena žádost o schválení provozního řádu pro provádění balsamace a konzervace společností Pohřební ústav Auriga spol s r.o., IČ 473 09 652 v provozovně Michalovická 39/14, 412 01 Litoměřice.

Provozní řád byl posouzen v souladu s požadavky předpisů v oblasti ochrany veřejného zdraví a bylo zjištěno, že byl zpracován v souladu s ustanovením § 10 odst.4) zákona o pohřebnictví, kterým se upravují podmínky provádění balsamace a konzervace. Na základě toho bylo rozhodnuto tak, jak je ve výroku tohoto rozhodnutí uvedeno.

Dle ustanovení § 100 zákona č. 258/2000 Sb. je osoba, která předkládala provozní řád, povinna seznámit s ním své zaměstnance, zajistit a kontrolovat jeho dodržování. Provozní řád schválený orgánem oprávněným musí být dle ust. § 7 odst. 1 písm. b) zákona o pohřebnictví zveřejněn na viditelném místě.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15ti dnů ode dne doručení k Ministerstvu zdravotnictví ČR a to podáním u ředitele Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem.

MUDr. Ladislava Matějčíková
vedoucí protiepidemického oddělení
Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje
se sídlem v Ústí nad Labem
územní pracoviště Litoměřice

Příloha: 1x schválený provozní řád

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 29.10.2018

Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem dne 29.10.2018

ID DATOVÉ ŠCHRANKY

8p3ai7n

e-mail e-podatelna@khsusti.cz

TELEFON
477755110, 477755111

BANKOVNÍ SPOJENÍ
ČNB ÚL 8327411/0710

IČO
71009183

FAX
477755112

ú.p. Děčín, Březinova 3, 406 83, tel. 477 755 210
ú.p. Louny, Poděbradova 749, 440 01, tel. 477 755 610
ú.p. Teplice, Jiffo Wolkera 1342/4, 416 65, tel. 477 755 710

ú.p. Litoměřice, Mírové nám. 35, 412 46, tel. 477 755 510
ú.p. Chomutov, Kochova 1185, 430 01, tel. 477 755 310
ú.p. Most, J.E.Purkyně 270/5, 434 64, tel. 477 755 410